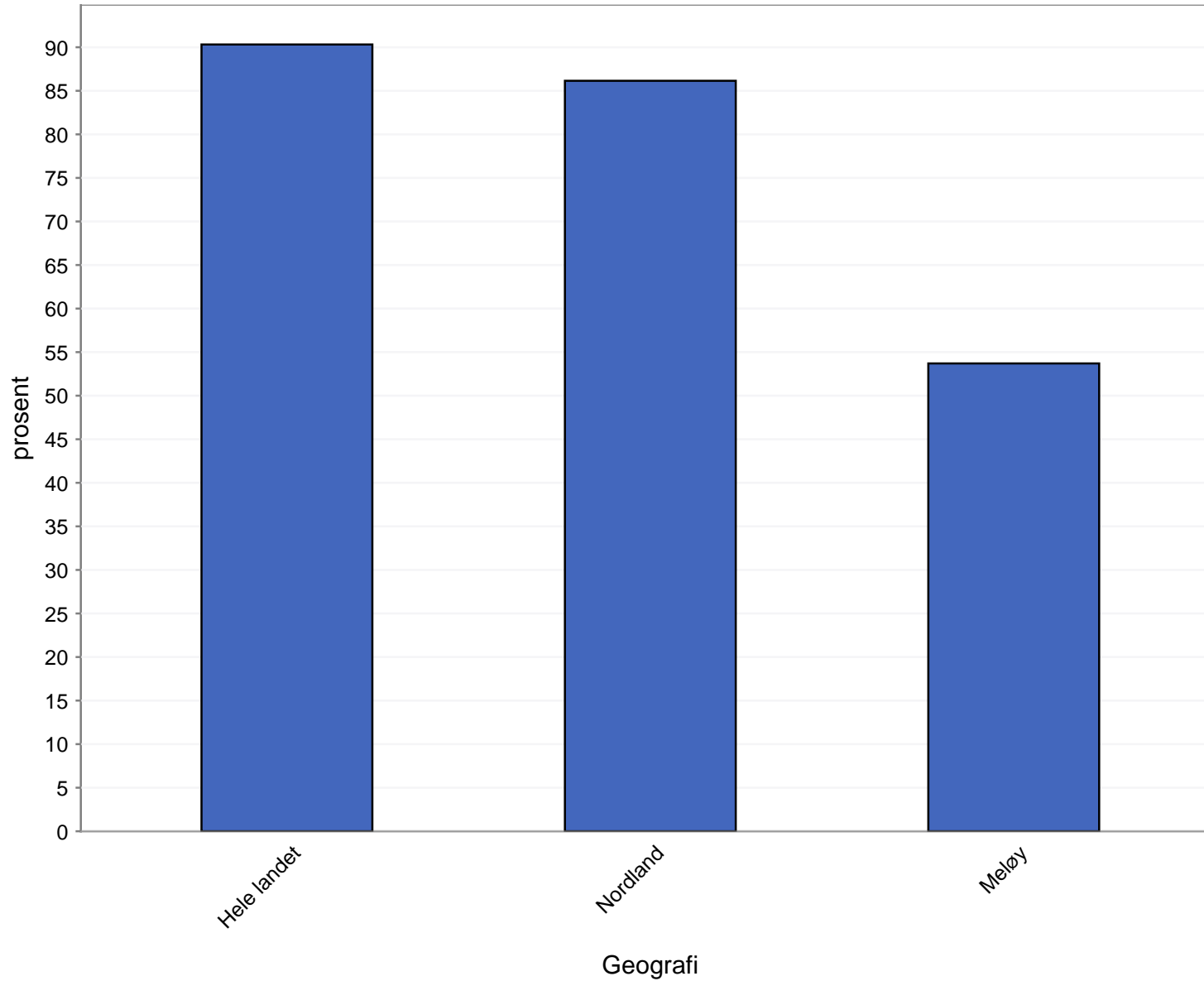

Drikkevannsforsyning (Inndeling per 1.1.2020) - tilfredsstillende resultater, prosent, hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet, 2018

Drikkevannsforsyning (Inndeling per 1.1.2020) - tilfredsstillende resultater, prosent, hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet, 2018

Beskrivelse

Andelen personer tilknyttet vannverk (vannforsyningsssystem) med ulik kvalitet på drikkevannsforsyningen med hensyn til E. coli og leveringsstabilitet (ikke-planlagte avbrudd i vannforsyningen) i prosent av befolkningen tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. Tallene er årlige og omfatter både private og kommunale vannverk. Statistikken vises for kommune- og fylkesinndeling per 1.1.2020.

For å endre tabellen, åpne "endre utvalg av...".

Tre måltall er tilgjengelig. Bruk knappen Måltall for å velge:

1. Antall = Antall personer med angitt hygienisk kvalitet og/eller leveringsstabilitet, tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer.

2. Andel (prosent) = Andel av befolkningen med angitt hygienisk kvalitet og/eller leveringsstabilitet tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer.

3. Forholdstall (Norge=100) = Forholdet mellom kommunens andel med angitt hygienisk kvalitet og/eller leveringsstabilitet tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer og andelen på landsbasis ett gitt år. Eksempler; forholdstall = 130 betyr at kommunens andel er 30 % høyere enn landsnivået. Et forholdstall på 87 betyr at kommunens andel er 13 % lavere enn landsnivået.

Bruk knappen Parameter for å velge å se på:

- Samlekategori for hygienisk kvalitet (E. coli) og leveringsstabilitet.

- Hygienisk kvalitet mht. E. coli for rutineanalyser av levert vann.

- Leveringsstabilitet (ikke-planlagte avbrudd i vannforsyningen): Leveringsstabilitet er her definert som timer med ikke-planlagte avbrudd i året per tilknyttet innbygger.

Bruk knappen Forsyningskvalitet for å velge:

Tilfredsstillende resultater:

- For hygienisk kvalitet mht. E. coli må vurderingsgrunnlaget være tilstrekkelig i henhold til drikkevannsforskriften for å kunne klassifisere i God/Usikker vannkvalitet. Det vil si at det må være foretatt minst 4 drikkevannsanalyser mht. E. coli. Videre må minst 95 % av de analyserte prøvene være tilfredsstillende, dvs. under grenseverdien i drikkevannsforskriften på 0 E. coli pr 100 ml.

- For leveringsstabilitet er tilfredsstillende her definert som lik eller under 30 minutter ikke-planlagte avbrudd i året per tilknyttet innbygger.

- For samlekategori må begge parameterne, både hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet, være tilfredsstillende.

Usikre resultater:

- For hygienisk kvalitet mht. E. coli må vurderingsgrunnlaget være tilstrekkelig (minst 4 analyser, jf. drikkevannsforskriften), se «God drikkevannsforsyning». Videre er under 95 % av analysene tilfredsstillende (under grenseverdien i drikkevannsforskriften på 0 E. coli pr 100 ml).

- For «leveringsstabilitet» er «usikker» her definert som mer enn 30 minutter ikke-planlagte avbrudd per tilknyttet innbygger per år.

- For «samlekategorien» er «usikker» her definert som enten usikker hygienisk kvalitet eller usikker leveringsstabilitet eller usikker på begge parametere.

Manglende data:

Det er mangelfulle data eller analysert for få prøver til å kunne vurdere drikkevannskvaliteten. Denne kategorien omfatter vannverk hvor antall drikkevannsanalyser mht. E. coli er færre enn 4 analyser, vannverk som mangler data, eller har rapportert for sent til Mattilsynet til å komme med i datagrunnlaget.

Tidligere endringer:

Tidligere har det vært krav om at antall prøver analysert er lik eller høyere enn kravet til antall prøver. Fra januar 2019 er dette kriteret endret slik at klassifisering i "tilfredsstillende" eller "usikre" er blitt mindre streng. Nå kreves bare minst 4 prøver for E. coli, mens det tidligere var et krav basert på utfylling i «Krav til antall prøver» sammenlignet med antall prøver utført. Med denne nye definisjonsendringen kan man forvente en økning i kommuner med god vannforsyning og en nedgang i klassen for mangler data og da spesielt for den hygieniske indikatoren.

Tidligere publiserte tall, ligger under utgåtte tidsserier i venstremenyen.

For å se tall for kommune- og fylkesinndeling per 1.1.2018 se under "Avsluttede tidsserier".

Begrunnelse for valg av indikator

Indikatoren har som formål å formidle situasjonen for befolkningen med hensyn til deres tilgang på trygt vann. Informasjon om drikkevannskvalitet finnes kun for den delen av befolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. I vurderingen av befolkningens drikkevannskvalitet, må det derfor tas hensyn til hvor stor andel av befolkningen som er tilknyttet slike vannverk og som man da har informasjon om (se tabell «Forsyningsgrad»).

Drikkevann fritt for smittestoffer er en vesentlig forutsetning for folkehelsen, og E. coli er en av de mest sentrale parametere for kontroll. E. coli er en tarmbakterie som indikerer fersk fekal forurensning.

Ikke-planlagte avbrudd er brudd i vannforsyningen som oppstår uten varsel. Et ikke-planlagt avbrudd vil innebære at trykket på ledningsnett faller og vannforsyningssystemet ikke lenger er beskyttet mot innsug av forurenset vann fra grøften ledningen ligger i, dersom trykket i vannledningen blir lavere enn vanntrykket på utsiden av vannledningen. Brudd på ledningsnett (trykløse forhold) kan føre til at befolkningen kan bli utsatt for vann som ikke er helsemessig betryggende. Leveringsstabilitet er et mål på hvor godt organisert vannverket er til å sørge for at trykløse hendelser blir raskt ivarettatt. Her er det valgt å se på hvor lenge (i tid) de enkelte vannverk har ikke-planlagte avbrudd som et uttrykk for leveringsstabiliteten til kommunen. Ikke-planlagte avbrudd er beregnet som kundetimer, dvs. lengden totalt hver forbruker er berørt av avbruddet/avbruddene. Prinsipielt ligger det til grunn at jo kortere tid av ikke-planlagte avbrudd, jo mindre er forbrukerne eksponert for forurenset vann i ledningsnett.

Trygg vannforsyning er avhengig av en sikker desinfeksjon og gode beredskapsrutiner for å sikre kontinuerlig tilfredsstillende vann til forbrukeren. Sikker drift og gode beredskapsrutiner er begge verktøy kommunen har for å hindre avbrudd i vannforsyningen. Dette utgjør et forebyggende aspekt som er helt sentralt for å kunne levere trygt drikkevann.

Kilde

Vannverksregisteret

Innsamling

Dataene er rapportert av vannverkseiere via Mattilsynets skjematjenester, MATS. FHI har hentet data fra MATS og overført disse til VREG (Vannverksregisteret). En omfattende kvalitetskontroll og oppretting gjennomføres før data publiseres.

Tolkning og feilkilder

Statistikken er basert årlig rapportering fra vannverkene. En del vannverk oppgir at de ikke tar rutineprøver fordi de har grunnvann (løsmasser) som kilder, eller de får behandlet vann fra andre vannverk. Disse vannverkene skulle likevel ha tatt egne prøver, og de vil komme under betegnelsen «Mangler data» for hygienisk kvalitet.

Det kan lettere oppstå svikt ved små vannverk. Dette er en følge av at små vannverk har mindre ressurser å bruke på driftspersonell og internkontroll.

Vannverk hvor det er utført færre enn 4 analyser for E. coli kategoriseres med "Mangler data" selv om alle de innrapporterte prøvene er tilfredsstillende.

Registrering av ikke-planlagte avbrudd er godt dekket i vannverksregisteret. Feltet er gjort obligatorisk av Mattilsynet, så det kan hende det er noen som rapporterer «0» siden det ikke er mulig å la feltet stå tomt. Det kan derfor tenkes at situasjonen er noe verre enn indikatorene tilsier. Personer tilknyttet vannverk som ikke har sendt inn rapporteringsskjema for gjeldende år, vil bli summert i kategorien «manglende data».

Planlagte avbrudd er ikke inkludert da det er forutsatt at nødvendige rutiner som varsling, omkobling av forbrukere, rengjøring av ny ledning, er utført og det blir da ikke relevant i denne sammenheng.

Drikkevannsforsyning (Inndeling per 1.1.2020) - tilfredsstillende resultater, prosent, hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet, 2018

Denne statistikken gjelder for de som er tilknyttet vannverk som er underlagt rapporteringsplikten (vannverk som forsyner minst 50 personer). I måltallet forsyningsgrad er det angitt hvor stor del befolkningen dette gjelder. De som ikke er inkludert (dvs. har ansvar for egen vannforsyning) omfatter i Norge omtrent 600.000 personer. Det er bekymringsfullt at man ikke har oversikt over kvaliteten på deres vannforsyning.

Datakvalitet

Ved usikkerhet i forbindelse med manglende og/eller feil i data rapportert av vannverkene, blir rapporteringene systematisk tatt ut av vurderingen. Det kan også være tilfeller der vannverkene avstår fra å rapportere.

Når tall mangler

Alle vannverk kategoriseres i "Tilfredsstillende resultater", "Usikre resultater" og "Manglende data". Når data mangler for et vannverk vil derfor antall personer tilknyttet vannverkets fordelingsnett bli aggregert til «Manglende data» på kommunenivå. Kommuner som har vært involvert i kommunesammenslåinger kan mangle tall dersom den nye kommunen har mottatt deler av tidligere kommune. Dette gjelder kommunene Orkland, Hitra, Heim, Hamarøy og Narvik.

Tidsperioder

2018. Tidligere årganger vil bli publisert i løpet av våren 2020.

Geografisk nivå

Landet, fylker og kommuner

Oppdateres

Årlig

Sist oppdatert

08.01.20

Nøkkelord

Klikk på et nøkkelord for å søke etter lignende indikatorer.

- Drikkevann
- Drikkevannskvalitet
- E.coli
- Ikke-planlagte avbrudd
- Vannkvalitet
- Vannverk
- Rapportpliktig

Artikler, faktaark

Nedenfor finner du lenker til artikler, faktaark og rapporter. Disse belyser for eksempel utviklingstrekk og helseforskjeller i befolkningen etter kjønn, alder, fylke og sosioøkonomisk status:

- [Drikkevatt i Norge](#)